

1/ Gods opdracht, mijn missie

Bij de woorden 'opdracht' en 'missie' denken wij onmiddellijk aan 'evangelisatie': de boodschap brengen, mensen bekeren, mensen tot Christus brengen... soms ook onze leer verspreiden, mensen in de kerk brengen.

Het is interessant dat de auteur van dit kwartaal ons eerst terugvoert naar de eerste hoofdstukken van de Bijbel, te beginnen met het scheppingsverhaal. Het is inderdaad een goede manier om het begrip 'missie' open te trekken.

1. Waar denk jij in de eerste plaats (of vooral) aan bij de titel 'Gods opdracht, mijn missie'? En bij 'evangelisatie'?
2. Is er een verschil tussen 'mijn' missie en 'onze' missie?

Een eerste expliciete vermelding van onze opdracht

'De Heer God bracht de mens in de tuin van Eden om die te bewerken en te bewaren'. (Gen 2:15)

Dit lijkt **de allereerste opdracht** te zijn die God de mens geeft. De tuin van Eden wordt vaak gezien als een symbool voor de ideale leefomgeving voor de mens. Toch geeft de tekst aan dat de mens eraan kon, mocht (moest?) werken, maar wel op zo'n manier dat alles ook '**bewaard**' werd. SHAMAR betekent: erop letten, erover waken, bewaren, beschermen, in stand houden, ...

Wat moest er bewaard worden?

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het meer was dan 'de aarde' (de huidige toestand van de aarde maakt ons meer dan duidelijk hoe belangrijk deze opdracht was... en is!).

Iedere nieuwe schepping krijgt **het etiket TOV** mee: goed, mooi, aangenaam, nuttig, wat beantwoordt aan de bedoeling, wat gelukkig maakt... En zelfs **zeer goed** wanneer er sprake is van de mens. Dat alles was zeker de moeite waard om te 'bewaren'.

In het verhaal van Kaïn en Abel (Gen 4) komt het woord SHAMAR weer voor. Kaïn weigert de 'bewaarder' te zijn van zijn broer ("moet ik soms waken over mijn broer / ben ik mijn broeders hoeder?").
Ziehier nog een opdracht die we meekrijgen: **zorg dragen voor elkaar, elkaar 'bewaren'!**

In Genesis 1:26 is er ook sprake van '**heersen**' of '**heerschappij**' voeren. De 11de-eeuwse Joodse bijbelgeleerde Rachi geeft aan dat het Hebreeuwse woord 'heersen' twee facetten heeft:

Positief - *RADAH*: regeren over, zorgen dat alles loopt zoals het hoort zodat alles en iedereen het TOV kan hebben.

Negatief - *YARAD*: neergaan, ontaarden en dus misbruiken, knechten.

De commentaar van Rachi luidt: *"Als de mens het verdienstelijk doet, dan heerst hij over de dieren; indien niet, dan daalt hij dieper af dan het dier, en heerst het beest in hem."*

Hoewel dieren en mensen op dezelfde dag zijn geschapen (de 6de dag), wordt de mens opgeroepen om zich te verheffen boven het dierlijke instinct (of: moreel hoogstaander te leven).

Interessante details:

- Later wordt het werkwoord SHAMAR / bewaren ook gebruikt wanneer er sprake is van 'de Torah houden of bewaren'. En die Torah was gegeven 'opdat het u wélga!' (YATAV, verwant met het woord TOV).
- Onmiddellijk na de opdracht om te bewerken en te bewaren krijgt de mens nog een aanbeveling: *"Van alle bomen in de tuin mag je eten"* (2:16) In de grondtekst staat er twee keer het werkwoord 'eten', en wel in twee verschillende werkwoordsvormen. Het gaat om meer dan 'mogen eten', het is eerder een hele sterke aanbeveling, zelfs een soort bevel en dus een opdracht! Je zou zelfs kunnen zeggen: **de opdracht om te genieten** (van de tuin / van het goede / van het leven).

Leven buiten het paradijselijke Eden

In Gen 3:23 vinden we een echo van die initiële opdracht: *De Heer God stuurde de mens weg uit de hof van Eden om de aarde te bewerken...*

Na het eten van de verboden vrucht wordt de mens niet zomaar 'weggejaagd'. Het Hebreeuwse woord SHALACH wordt meestal gebruikt wanneer iemand wordt uitgestuurd met een opdracht.

Wat was die missie of opdracht? Als je de verhaallijn volgt, dan zijn er buiten Adam en Eva geen andere mensen om, zoals wij dat zeggen, te evangeliseren. Wat was dan hun opdracht? De tekst zelf geeft aan: buiten de hof van Eden (het ideale kader) moesten ze **de aarde bewerken**.

Merk op dat in Gen 3:23 het woord 'bewaren' niet voorkomt. Na de foute keuze van de eerste mensen is dat TOV geen evidentie meer. Het goede was helaas niet bewaard... Het volstaat nu zeker niet meer om gewoon te 'bewaren'. Zou het kunnen dat de opdracht van de mensen die worden uitgestuurd (SHALACH) erin bestaat om te werken (of: zo te leven) dat het TOV - het goede toch weer deel werd van hun leven, ook al waren de omstandigheden niet meer ideaal (paradijselijk)?

- Als de tuin van Eden symbool staat voor de ideale leefomgeving, waarom moet (of mag) de mens er dan toch nog aan **werken**?
- Het Hebreeuwse woord voor '**bewerken**' betekent eigenlijk ook '**dienen**'. Wat leer je hieruit? Als je ziet hoe de wereld, de aarde en de mensenmaatschappij eraan toe zijn, hoe goed hebben wij, mensen, gelovigen, kerken die opdracht uitgevoerd? Of is zorg dragen voor aarde en wereld geen taak voor gelovigen (omdat we ons vooral of uitsluitend moeten toespitsen op 'het geestelijke')?
- Probeer samen eens domeinen te vinden waar we als gelovige en als kerk kunnen bijdragen om te **bewaren** (of: zo te 'werken' dat dingen weer TOV worden). Probeer dan ook concrete actiemogelijkheden aan te geven.
- **Heersen...** Ertoe bijdragen dat alles loopt zoals het hoort (voor alles en iedereen) + een oproep om moreel hoogstaand te leven. Hebben wij als gelovige / als kerk hierin een rol te spelen? Kunnen wij hiertoe bijdragen? Zo ja, op welke manier?
- **Eten van alle bomen** (behalve één): Een opdracht om te genieten? Toch niet in de kerk? Of toch? Hoe kan de kerk een plaats zijn waar mensen ten volle kunnen 'genieten' (of: een aantrekkelijke plaats wordt)? Suggesties?

TOV

Soms proberen bijbelgelovigen te beschrijven hoe de tuin er uitzag. Dat mag natuurlijk wel, maar het zijn wel allemaal speculaties. De eerste hoofdstukken van Genesis suggereren wel enkele basisprincipes, die wijzen op verschillende mogelijke aspecten van onze opdracht (we worden immers opgeroepen om op een postieve, 'bewarende' manier te werken aan dat TOV).

Laten we daar enkele van oplijsten:

- **Licht:** het hele scheppingsverhaal begint met licht. Alles mag gezien worden! Het beeld van licht en duister wordt doorheen de hele bijbel gebruikt (bij de profeten, in Jezus' Bergleer, in het Evangelie van Johannes, in de brieven van Paulus, ...)
- **Diversiteit** (alles geschapen naar de eigen aard (allerlei vormen, geuren en kleuren)).
- **Orde:** let eens op de mooie ordelijke structuur in het scheppingsverhaal
- **Mensen, geschapen als elkaars helper** ('EZER' – helper wordt ook gebruikt voor God zelf!).
- **Mensen, geschapen als vis-à-vis:** het Hebreeuwse woord geeft zowel nabijheid, als eigenheid en communicatie aan. Je mag jezelf zijn, maar staat toch in nauwe relatie met de ander.
- Mensen die eerlijk, open en zonder angst met elkaar kunnen omgaan (**naakt, maar zonder schaamte**)

- Licht ... Hoe kan een gelovige / een kerk hier concreet toe bijdragen (lichtbrenger zijn, lichtgever zijn, ...). Wat kan dit licht concreet zijn?
- Het belang van verscheidenheid / ruimte voor alles en iedereen: wat betekent dit concreet voor onze manier van leven (in de maatschappij, in de kerk, ...)? Denk je dat dit deel kan (zou moeten?) uitmaken van onze boodschap?

- EZER (helper) zijn: concrete mogelijkheden voor de gelovige / de kerk?
- Mensen, geschapen als vis-à-vis, naakt en zonder schaamte: wat is er zoal nodig om van de kerk een plaats te maken die een lichtend voorbeeld is op dit vlak (en dus aantrekkelijk)? Probeer concrete elementen aan te geven.

Het Godsbeeld, deel van de opdracht

Een belangrijk aspect van de opdracht is nog niet tenvolle aan bod gekomen. Wanneer God in Gen 1:26 aangeeft dat Hij mensen wil maken, geeft Hij aan dat Hij wil dat ze zijn **beeld en gelijkenis** zouden zijn. In vers 27 wordt dit uitgevoerd en lezen we: “*God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem.”*”

Het begrip ‘gelijkenis’ is weggelaten... De mens is geschapen naar Gods beeld, en dit onderscheidt hem van de dieren. De vraag is of dit voldoende is. Wie of wat zal ervoor zorgen dat de mens ook ‘op God lijkt’? Wie of wat maakt dat de mens niet enkel zijn instincten volgt en op een dierlijke manier door het leven gaat, maar de goddelijke gelijkenis waarmaakt?

Beeld van God: een voorrecht, maar ook een roeping! Een belangrijke opdracht, want uiteindelijk is Gods beeld in de wereld heel erg afhankelijk van wat de mensen ervan kunnen zien in zijn kinderen! En dat liep (en loopt) zo vaak fout...

- **Een gulle ruimhartige God:** Hij schiept een schitterende wereld en doet alles cadeau aan de mens.
- **Een God die raad geeft** (eet maar van alle bomen, maar niet van die ene...) om het goede goed te laten blijven (TOV) – opdat het u wélga (symbool
- **Een God die**, hoewel hoog verheven, toch **dicht bij de mens wil zijn** (Gen 3:8 samen wandelen). In de scheppingsverhalen wordt God zodra de tekst inzoemt op de mens niet enkel meer GOD (ELOHIM, de verheven scheppingsgod) maar ook DE HEER (JHWH, de God die er bij wil zijn) genoemd.
- **Een God die naderbij komt, en de mens opzoekt** ook (en misschien vooral) wanneer een en ander foutgaat. Hij neemt ook het initiatief om de dialoog aan te gaan: “Adam (mens), waar ben je (aan toe)?”
- **Een God die wil vergeven** (= herstellen en nieuwe kansen geven): in plaats van de mens onmiddellijk te veroordelen roept Hij hem op om te bezinnen en tot inkeer te komen (“waar ben je aan toe?). Bovendien bedekt God de naaktheid (de kwetsbaarheid) van de mens met ‘nieuwe kleren’. Vergiffenis is mogelijk. Nieuwe kansen worden geboden. Een nieuwe toekomst is mogelijk.
- **Een God die moed geeft:** Hij geeft aan dat niettegenstaande de verbeterde strijd tegen het kwaad, de overwinning mogelijk is (3:15 - de kop van de slang wordt vermorzeld). Het ‘zaad van de vrouw’ (= de mensheid) komt er weliswaar niet ongeschonden uit (‘in de hiel gebeten’ - moeilijk om nog vooruit te komen), toch kan en zal de kop van de slang (het kwaad) vermorzeld worden. Voor de eerste mensen lijkt het gewerkt te hebben. Gen 3:20 geeft aan: “*De mens noemde zijn vrouw Eva: zij is de moeder van alle levenden*” – Gen 3:20. De vrouw krijgt de naam ‘CHAWWAH’ - Eva. Die naam is afgeleid van het Hebreeuwse woord ‘leven’: Eva wordt draagster en geefster van het leven! Er is weer volop hoop en perspectief. Het volgende hoofdstuk (Genesis 4) begint trouwens met de geboorte van twee zonen. Zelfs in de spiraal van ellende en dood (‘je zult zeker sterven!’), kan de mens weer geloven in het leven en de toekomst hoopvol tegemoet zien!

Merk op dat in Genesis 3 de slang een heel erg verdraaid beeld schetst van God. Volgens die slang denkt God vooral aan zichzelf en wil Hij niet dat mensen zich ontwikkelen. Ook is Hij bijzonder streng (“Hij heeft zeker gezegd dat je van geen enkele boom mag eten?”

- Zou het kunnen dat veel hedendaagse mensen de kerk (en helaas soms ook God en geloof) overboord gooien omwille van het Godsbeeld dat naar voren komt in het discours en het leven van gelovigen / de kerk?
- Welk beeld van God krijgen de mensen (ook onze jongeren!) voorgeschoteld?
- Licht ... Hoe kan een gelovige / een kerk hier concreet toe bijdragen (lichtbrenger zijn, lichtgever zijn, ...). Wat kan dit licht concreet zijn?
- Hoe zit dat met de boodschap van ruimhartigheid en vergiffenis? Belangrijk? Actueel?
- Is het vooral onze taak om hoop en moed te bieden, of eerder alles te benadrukken wat niet goed is?

